

Римар А.О.

Студентка 1-го курсу факультету ФСП
НТУУ «КП»

Науковий керівник:

Чепульченко Т. О., к.ю.н., доц., ФСП
НТУУ «КП»

Співвідношення українського міжнародного і національного права

На сьогоднішній день взаємодопомога і взаємозалежність держав є дуже важливою. Проблеми, які зачіпають світову спільноту можуть погоджуватись міжнародними організаціями і співтовариствами держав, оскільки більшість країн вважають, що потрібно діяти спільно та жити в мирі.

У процесі укладання державою різних міжнародних договорів (угод, конвенцій), підписання міжнародних декларацій, вступу до міжнародних організацій національне право збагачується завдяки міжнародному.

Україна першою із республік колишнього СРСР підписала міжнародний договір — Угоду про партнерство з Європейським Союзом та з державами — членами ЄС (16 червня 1994 р.)[3], яка передбачає політичний діалог і співробітництво в сферах торгівлі, інвестицій, економіки, культури та фінансів, а також створення відповідних інституцій, здатних гарантувати втілення в життя положень цих угод. [6]

Поєднання національного права держави і міжнародного права з врахуванням інтересів сторін є дуже важливим для України у зв'язку з тим що зовнішньополітична діяльність країни спрямована на інтеграцію у Європейський Союз.

Ставлення України до питання про співвідношення національного та міжнародного права вперше було сформульоване в Декларації про державний суверенітет України 1990 р., де був проголошений "приоритет загальноновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права» (ст. X).[7]

Далі це було закріплено в Законі України «Про правонаступництво України» від 10 липня 1991 року [5], Законі України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року [4].

Статтею 9 Конституції України було остаточно врегульовано проблему співвідношення міжнародного й національного. В цій статті зазначалось, що: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладання міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України» .

Тобто міжнародний договір має бути ратифікований Верховною Радою України. Але не всі міжнародні договори мають проходити процедуру ратифікації, мова може йти тільки про договори, дія яких як частини національного законодавства можлива лише за умови ратифікації. Така умова може впливати із самого договору чи національного законодавства. За українським законодавством договори, що підлягають ратифікації, визначені в ст. 9 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 .

Згода України на обов'язковість для неї міжнародного договору може надаватися шляхом підписання, ратифікації, затвердження, прийняття договору, приєднання до договору. І тоді норми міжнародних договорів застосовуються у внутрішньому законодавстві України в порядку, передбаченому для норм національного законодавства. Тобто в Конституції та Законі України «Про міжнародні договори України» зазначено, що норми міжнародних договорів України повинні мати силу не меншу, ніж закони України, але не силу Конституції України.

Між національним і міжнародним правом існують тісний взаємозв'язок і взаємодія.

1. Міжнародне право акумулює досягнення національних систем права. За структурою міжнародне право наближається до їх структури (поділ на дві підсистеми — приватну і публічну, наявність галузей права — міжнародне економічне, космічне, повітряне, морське, гуманітарне тощо), що свідчить про вплив національного права на міжнародне.

2. Міжнародне право (у формі міжнародно-правового договору) служить одним із юридичних джерел національного права, допускає пряме «входження» норм міжнародного публічного і приватного права в конституційне, цивільне, кримінально-виконавче та інше право.[6]

Отже можна зробити наступні висновки, що для України на сьогоднішній день міжнародне право, набувають виключного значення, від чого залежить успіх просування України до Європейської та світової спільноти.

Потрібно взаємно узгодити правотворчі процеси, для врегулювання співвідношення міжнародного і національного права. Аналізуючи положення законодавства України, можна зробити висновок про схожість практики нашої держави в цьому питанні з практикою багатьох держав, що є позитивним фактом.